

ОСТРВО ЧИПКЕ И РАЗНОБОЈНИХ КУЋИЦА

Једно од острва која припадају Венецијанској лагуни на северу Италије, живописни Бурано, савршено је место за све оне који желе да побегну од гужве на улицама прелепе Венеције. Ово интересно острво најбоље је посетити у пролеће и лето, због временских услова и одсуства магле. Ја сам причу о њему забележила на основу посете у августу. Био је облачан и топао дан, али упркос не баш сјајном времену, била сам очарана пејзажом који чине уски морски канали и кућице обојене у различите боје! На овом острву једноставно не знате где пре да гледате и шта прво да снимате!

Пише НАТАША ВУКОВИЋ
Фото NATANIA TRAVEL, PRESS

Историја Бурана

Насеље Бурано основали су у 6. веку становници римског града Алтина за време варварских инвазија. Постоји неколико прича о настанку његовог имена. Према једној причи, становници Алтина име су му дали по једној од капија града *Porta Boreana* смештеној на североистоку, одакле дува ветар. Друга прича каже да је Бурано првобитно основала породица *Buriana*, па отуда такав назив. А постоји и прича о томе да су први становници овде дошли са малог острва *Buranello*, које се налази око осам километара на југу. Прве куће прављене су од трске и блата, а затим од опеке око 1000. године. Након тога Бурано је изгубио своју аутономију и постао део Млетачке републике. Мештани су се углавном бавили рибарством и пољопривредом да би у 16. веку почели да производе чипку и на тој делатности задржали су се све до краја 18. века, када је индустрија замрла. Овај период је познат као *златно доба* у историји Бурана. Острво данас административно припада Венецији, заједно са осталим острвима у венецијанској лагуни и на њему живи око 2.800 становника.

Кућице као заштитни знак

Како се приближавате острву, већ из чамца можете видети како се назире разнобојне куће. Према легенди, рибари са острва били су први који су своје куће фарбали у различите јарке боје. А разлог је једноставан: боје би им помагале да препознају своје куће када се враћају из риболова, посебно кроз маглу која овде није била ретка појава. Иначе, ако данас живите у Бурану и желите да окречите фасаду свог дома, прво морате послати писмо општини са тим захтевом. Они ће вам у одговору доставити и дозволу за то које боје можете користити за фарбање своје куће

Атракције Бурана

Првобитно, Бурано се састојао од пет острва и четири канала. Временом је четврти канал попуњен и постао је трг *Piazza Baldassare Galuppi*. Ова острва представљају четврти (*sestieri*): *San Martino Destro*, *San Martino Sinistro*, *San Mauro*, *Giudecca* и *Terranova*. Шеста четврт је суседни *Mazzorbo* који је данас повезана малим мостом.

Центар острва заузима главни трг *Piazza Galuppi* на којем се налазе црква, криви торањ и Музеј чипке. И, наравно, мале куће обојене различитим бојама које су свуда око вас! Црква Светог Мартина Бискупа саграђена је у 16. веку и најпознатија је по томе што се у њој некада налазила слика *Распеће*, рад чувеног италијанског сликара из 18. века Ђованија Батисте Тијепола. Данас је ово уметничко дело, заједно са осталим сликама из цркве, пребачена у ораторијум Санта Барбара, одмах поред цркве. Иза цркве се налази криви торањ саграђен између 1703. и 1714. године. Истина, није толико крив као чувени торањ у Пизи, али због слегања земљишта нагнут је 1,83 метра у односу на своју осу. Торањ је квадратног облика с елементима ренесансне и неокласичне архитектуре и верује се да га је пројектовао италијански архитекта Андреа Тирали. Висок је 53 метра и може се видети са свих делова острва.

Трг Балдасаре Галупи

На средини трга Галупи налази се статуа посвећена композитору Балдасареу Галупију, рођеног 1706. године на Бурану. Према академском часопису за класичну музику *The Musical Times*, Галупи се са својих 109 опера, сматра шестим најплоднијим оперским композитором у историји. У његову част, главни трг добио је назив *Piazza Gallupi*, а на њему ћете видети и оригинални бунар из 1588. године, у коме и даље има свеже воде.

Такође, поред статуе налази се и пар степеника, исклесаних од истарског камена из 18. века, на месту где се некад вијорила застава *Gonfalone of St. Mark*, која представља свеце заштитнике острва, Светог Мартина и Светог Албана.

Музеј чипке налази се у готичкој палати Подеста из Торцела, некадашњем седишту чувене школе чипке Бурано. Године 1978. јавна управа Венеције (Градско веће, покрајински органи власти, Привредна комора и Одбор за туризам) удружила се са фондацијом *Andriana Marcello* у *Конзорцијум за Бурано чипку*. Њихова мисија је да оживе и сачувају традицију Бурано чипке. Музеј чипке *Museo del Merletto* је мали, али у њему можете сазнати пуно занимљивости о традицији израде чипке, од њеног почетка до данас, и видети многе ретке и драгоцене примерке чипке и одеће.

Изрази као што су *Lace Merletto*, *Pizzo* и *Trina* синоними су за чипку са Бурана. Без икакве текстилне потпоре, комбиновањем петље на петљу иглом помоћу специјалних техника, Бурано чипка је и даље ремек-дело у италијанској занатској традицији.

Око трга Галупи нанизани су мали рибљи ресторани, продавнице, неколико пекара и барови. Са трга се долази до главне улице *Calle Galuppi* која је пуна различитих продавница и шарених кућица.

Прича о Бурано чипки

Од 15. века жене са Бурана ручно су израђивале прелепе чипке. У 16. веку за израду су почеле да користе наменске игле и убрзо се чипка са Бурана извозила широм Европе. Али трговина је почела да опада у 18. веку и индустрија није оживела све до 1872. године, када је отворена Школа чипкарства, а израда чипке поново процветала. У наредних 100 година правиле су се имитације венецијанских радова из 17. века и развијао се типичан *Бурано стил* са браонкастом памучном нити. Међутим, 1970. године школа се затворила због конкуренције јефтине увозне чипке из Азије.

Израда чипке захтева доста времена и стрпљења. У прошлости жене су користиле нити финог лана, али и свиле, злата и сребра, а од 20. века углавном се користи памук. Главне технике у изради су игле и калем. Обично је за израду чипке потребно више од пет корака, у којима и даље учествује пет особа. Свака жена која прави чипку задужена је за један корак у раду, обично онај у којем је најбоља (иако зна све кораке). Због тога је сваки комад чипке направљен на овај начин изузетно скуп. Скоро све продавнице на острву продају производе од чипке, али ако нађете чипку са знатно нижом ценом, знајте да то није оригинал.

Легенда о чипки

Наравно, постоји једна романтична прича о томе како је настала чувена Бурано чипка, а она иде овако... Према легенди, сирене су покушале да заведу верног рибара својом умилном песмом, али он је одбио сирене због своје вољене девојке која га је чекала на острву. Као знак поштовања, сирене су направиле пену у води и претвориле је у венчани вео за његову вереницу. Када су виделе вео, завидне жене у селу покушале су да га копирају својим деликатним радом и тако су створиле прелепу уметност прављења чипке за своје венчане велове и хаљине.

Како доћи до Бурана

Најлакши пут до Бурана јесте онај који води из Венеције. Наиме, Венеција је удаљена око 7 км и из ње се до Бурана стиже за 40 минута венецијанским воденим аутобусом *вапоретом*. Такође, постоје и организоване туре из Венеције као полудневни излети. Обилазак бродом укључује острва Бурано, Мурано и Торчело, а полазак је близу Трга Светог

Марка. Цена туре креће се око 20 евра.

Постоји и могућност *hop on hop off* бродске туре из Венеције, ако желите флексибилније време током посете ових острва. Цена карте је око 20 евра по особи и важи 24 часа. Починје да важи од првог тренутка када се укрцате и завршава се следећег дана у исто време.

Шарени Бурано

Пријатан је осећај шетати уским улицама Бурана. Куће су поређане по правој линији и обојене различитим нијансама јарких боја које се смењују: црвена, жута, плава, зелена, наранџаста, љубичаста... Поглед на овај градић на води је предиван јер се куће рефлектују у води канала, у којој мали чамци чекају да исплове на пучину. Скоро свуда можете видети цвеће и веш окачен између кућа. Једно од најчешће фотографисаних места у Бурану јесте дрвени мост, познат као *Tre ponti*, који повезује три канала и три шарене улице Бурана.

А када се уморите од шетње, направите паузу за ручак у неком од малих рибљих ресторана. Не пропустите да попијете капучино у бару и уз њега дегустирате типичан бурански колач *Bussola* је направљен у облику крофне и прави се у традиционалној италијанској пастисерији. То је колач познат и под именом *buranelli*. Неки од ових колачића имају облик латиничног слова S и зато их зову *Burano essi*.

Ово мало острво одмах ће вас очарати чим крочите на њега. Малене куће, радњице и пријатна атмосфера довољне су да се опустите и уживате у савршеној хармонији боја и мора. ■